Στο παζάρι

Στο παζάρι

Θέλετε να πάμε στο παζάρι;

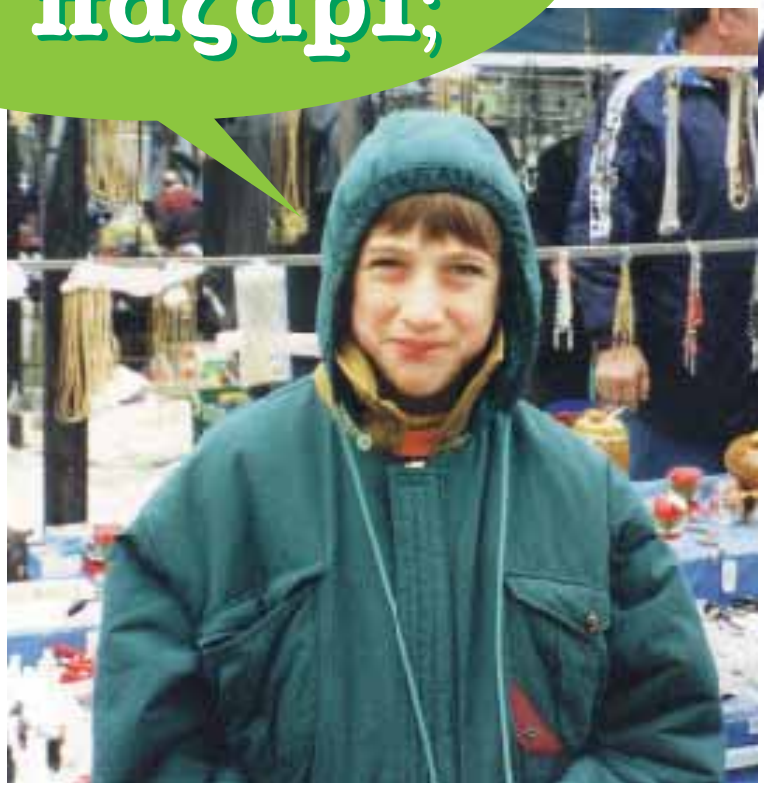

- Τι βλέπετε στις φωτογραφίες αυτές;
- Έχετε πάει σε παζάρι; Σε ποιο παζάρι έχετε πάει; Σας άρεσε; Γιατί;
- Τι θα δούμε στο παζάρι; Τι μπορούμε να κάνουμε εκεί;

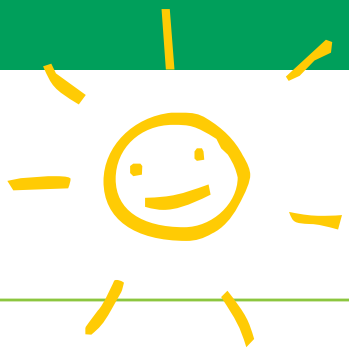

Τι είναι το παζάρι;

❶ Αυτή είναι μια φωτογραφία από το παζάρι της Κομοτηνής.
Πολλοί άνθρωποι πηγαίνουν στο παζάρι.
Πουλάνε και αγοράζουν διάφορα προϊόντα.
Περιγράψτε τη φωτογραφία του παζαριού.

❷ Παρατηρήστε και περιγράψτε τις φωτογραφίες.
Τι προϊόντα πουλάνε στο παζάρι;
Ελιές, ψάρια, πατάτες, όσπρια, χορταρικά, φρούτα, λαχανικά, εργαλεία, παπούτσια, υφάσματα, ρούχα, κάλτσες, στολίδια, παιχνίδια, απορρυπαντικά...

❸ Διάφορα προϊόντα βρίσκουμε και στα μαγαζιά. Ποια προϊόντα πουλάει κάθε μαγαζί;

ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟ

ΧΡΩΜΑΤΑ-ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΠΛΑΚΑΚΙΑ

ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟΝ
Ο ΝΙΚΟΣ

ΕΙΔΗ ΣΧΕΔΙΟΥ
ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΙΚΑ

ΣΙΔΗΡΙΚΑ
ΧΡΗΜΑΤΑ
ECHO

ΓΑΥΚΑ

ΦΡΟΥΤΑ - ΛΑΧΑΝΙΚΑ
Ο ΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΕΔΕΜ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
D

ΔΙΚΘ ΙΟΖΑ

ΚΛΕΙΔΙΑ
ΣΕ 1
ΛΕΠΤΟ
ΚΛΕΙΔΙΑ ΣΕ ΕΝΑ ΛΕΠΤΟ

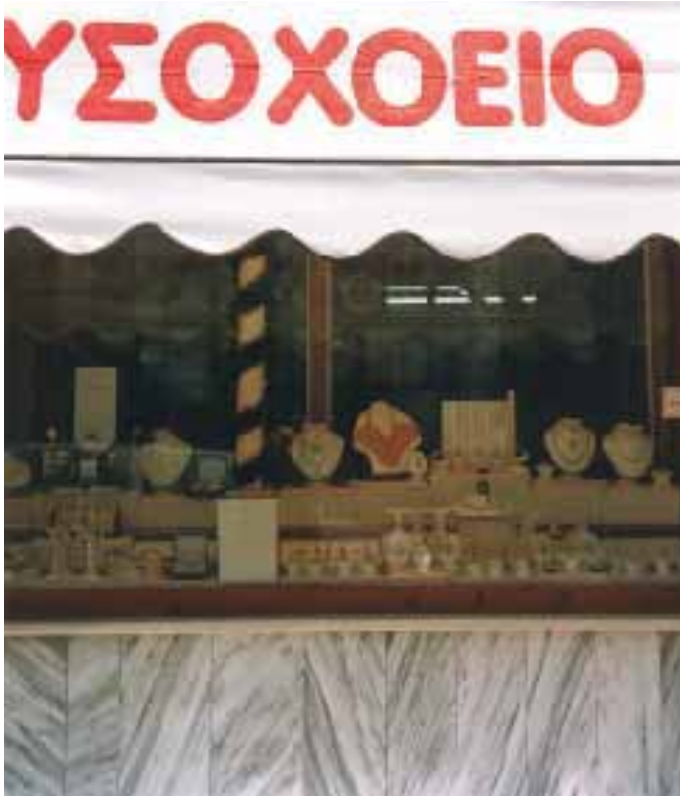
ΥΣΟΧΟΕΙΟ

ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ

- Ποια άλλα μαγαζιά γνωρίζετε;
  Τι μαγαζιά υπάρχουν στην περιοχή σας; Περιγράψτε τα.
  Τι είναι ένα μαγαζί;
- Πηγαίνετε για ψώνια;
  Τι είδους προϊόντα αγοράζετε, ψωνίζετε;
- Γίνεται παζάρι κοντά στο σπίτι σας, στην περιοχή σας;
  Περιγράψτε ένα παζάρι, το παζάρι στο βίντεο
  ή στις φωτογραφίες ή ένα παζάρι της φαντασίας σας.
  Σας αρέσει το παζάρι; Γιατί;
  Τι είναι το παζάρι;

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

❶ *Ζωγραφίστε όλοι μαζί ένα παζάρι σε ένα μεγάλο χαρτί ή φτιάξτε ζωγραφιές με θέμα το παζάρι και τοποθετήστε τες σε έναν τοίχο της τάξης.*

❷ Επισκεφτείτε δύο διαφορετικά μαγαζιά.
Τι προϊόντα πουλά το καθένα;
Ποιες άλλες διαφορές βλέπετε ανάμεσά τους
(ταμπέλα, βιτρίνα, είσοδος, χώρος, μέγεθος,
χρώματα, φωτισμός, άνθρωποι);
Με βάση τις παρατηρήσεις και τις σημειώσεις σας
ζωγραφίστε το καθένα σε ένα μεγάλο χαρτί.
Φτιάξτε από κάτω έναν κατάλογο.
Ζωγραφίστε τα προϊόντα που πουλάει
και γράψτε δίπλα το όνομα του καθενός.
Χαρίστε τις ζωγραφιές σας στα μαγαζιά αυτά,
για να διακοσμήσουν το χώρο τους.

❸ Κόψτε διαφημίσεις από εφημερίδες και περιοδικά και φέρτε τες στην τάξη. Διαβάστε τες και συζητήστε τες. Ποιες σας αρέσουν; Γιατί; Τι είδους προϊόντα διαφημίζουν; Κολλήστε κομμάτια από τις διαφημίσεις σε ένα μεγάλο χαρτί και φτιάξτε μία πολύχρωμη εικόνα.

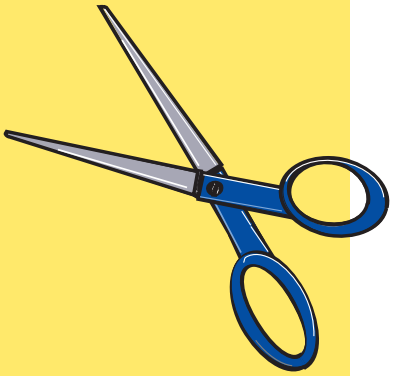

❹ *Διαλέξτε ένα-δυο φαγητά που αρέσουν στα περισσότερα παιδιά της τάξης. Με τι υλικά φτιάχνονται; Ρωτήστε στο σπίτι σας πώς μαγειρεύονται. Γράψτε όλοι μαζί τη συνταγή στον πίνακα. Ρωτήστε τους δασκάλους και τις δασκάλες σας, τους φίλους και τις φίλες σας ποια φαγητά τους αρέσουν περισσότερο. Ανταλλάξτε συνταγές. Μπορείτε να φτιάξετε ένα μικρό βιβλίο γράφοντας και ζωγραφίζοντας αυτές τις συνταγές.*

Κείμενα

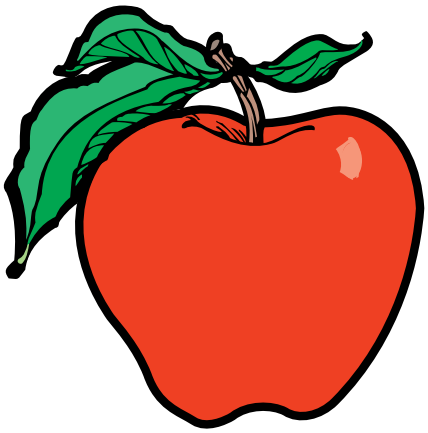

ΤΟ ΓΕΝΝΑΙΟ ΜΗΛΟ

Ένα γενναίο μήλο
έπεσε απ' τη μηλιά
χτύπησε και πόνεσε
μα δεν έβγαλε μιλιά!

Ευγένιος Τριβιζάς

ΔΟΥΛΕΙΕΣ

– Ραφτάκι ραφτάκι,
πώς παν οι δουλειές;
– Ψαλίδι, κοψίδι
και δυο βελονιές.
– Κυρ γύφτο κυρ γύφτο,
καψώνεις πολύ;
– Καψώνω κι ιδρώνω,
βαρύ το σφυρί.
– Τσαγκάρη τσαγκάρη,
παπούτσια πουλάς;
– Σκαρπίνια, λουστρίνια,
σε γάμο να πας.
– Φουρνάρη φουρνάρη,
τι κάνεις με βια;
– Μια βάζω μια βγάζω,
κουλούρια, ψωμιά.
– Μανάβη μανάβη,
τι τρων τα παιδιά;
– Ντομάτες, πατάτες,
φασόλια, κουκιά.
– Χασάπη χασάπη,
τι κρέμετ' εκεί;
– Μανάρι, μουσκάρι,
γουρούνι παχύ. ☞

—Μπακάλη μπακάλη,
έχεις ελιές;
—Ελιές, τυρί φέτα,
χαλβά και σαλάμι,
λουκάνικα, ρέγγες,
ξερό μπακαλιάρο,
χταπόδι και τσίρους,
σαρδέλες, ντολμάδες,
αντζούγιες, λακέρδα,
σκουμπριά, παστουρμά,
τουρσιά, βορβούς, κάπαρη,
κουκιά, πιπεριές
—Για βάστα, μαθές
—μανέστρα και ρύζι,
φιδέ, μακαρόνια,
φαρίνα και πίτουρο,
κριθάρι και σκύβαλα,
φακή, τραχανά
—Εγώ θα 'θελα μόνο
—σταφίδες, καρύδια,
φουντούκια και μύγδαλα,
κουφέτα, μπισκότα,
στραγάλια, φιστίκια,
λουκούμια, σοκολάτες,
μπομπόνια, κουραμπιέδες,
σουσάμι, ταχίνι
—Σταμάτα λιγάκι
—καφές, τσάι, ζάχαρη,
λεμόνια και σκόρδα,
σαπούνι και λάδι,
γουρνόξιγκο, βούτυρο,
κρασί και γλυκάδι,
μπαχάρια, λουλάκι
—Σταμάτα λιγάκι
—κανέλα, πιπέρι
—Μου δίνεις μια ρέγγα;
—Μια ρέγγα; Ω, σόρι,
οι ρέγγες μας τέλος.

Βασίλης Ρώτας

Το ποίημα **Το γενναίο μήλο** είναι του Ευγένιου Τριβιζά από το βιβλίο ***Διαλέγω και Διαβάζω*** (σ. 102-103), ανθολόγηση-επιμέλεια Ελένη Ζήκου-Βάρφη, εικονογράφηση Έλλη Τρίμη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1995. Από το ίδιο βιβλίο είναι το ποίημα **Δουλειές** του Βασίλη Ρώτα (σ. 87-88).

Πού βρίσκεται το παζάρι;

❶ Αυτή είναι μια φωτογραφία από τον κεντρικό δρόμο ενός χωριού.
Το χωριό έχει μικρά σπίτια και λίγα μαγαζιά.

Αυτή είναι μια φωτογραφία από το κέντρο μιας πόλης, της Κομοτηνής.
Εδώ υπάρχουν πολλά σπίτια και μαγαζιά.

Φωτογραφίες από την κεντρική αγορά της Ξάνθης και της Κομοτηνής.

- Ποια μαγαζιά υπάρχουν στο χωριό ή στη γειτονιά σας;
  Γράψτε στον πίνακα και σε ένα χαρτί όσα μαγαζιά αναφέρουν τα παιδιά της τάξης.
  Ζωγραφίστε δίπλα σε κάθε μαγαζί κάποια από τα προϊόντα που πουλάει.
- Ποια μεγάλη πόλη υπάρχει στην περιοχή σας;
  Έχετε πάει σε μεγάλες πόλεις; Σε ποιες;
  Ποια μαγαζιά υπάρχουν στις μεγάλες πόλεις;
  Πού βρίσκονται συγκεντρωμένα τα περισσότερα μαγαζιά;
  Πού βρίσκεται η κεντρική αγορά;

❷ Βρείτε κάποια χωριά και πόλεις της περιοχής σας στο χάρτη της Θράκης;

- Σε ποια χωριά και πόλεις θέλετε να πάτε; Γιατί;
- Ποια είναι η πρωτεύουσα του νομού σας;
  Ποια είναι η πρωτεύουσα των άλλων νομών;

❸ Πού βρίσκεται το χωριό ή η πόλη σας;
Βρίσκεται σε βουνό ή σε πεδιάδα;
Κοντά σε ποτάμι, σε λίμνη ή σε θάλασσα;

Βουνό

Πεδιάδα

Ποτάμι

Λίμνη

Θάλασσα

Νησί

- Βρείτε στο χάρτη τα βουνά, τις πεδιάδες, τη θάλασσα, τα ποτάμια και τις λίμνες της Θράκης.
  Ποια νησιά υπάρχουν κοντά;

❹ Αυτή είναι η φωτογραφία ενός χωριού.

Αυτή είναι η φωτογραφία μιας μεγάλης πόλης, της Αθήνας.
Η Αθήνα είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας.

Αυτός είναι
ένας απλός χάρτης
ενός χωριού.

Αυτός είναι ένας απλός χάρτης μιας πόλης.

- Πού υπάρχουν τα περισσότερα κτίρια;
  Πού υπάρχουν μόνο μικρά κτίρια;
  Πού υπάρχουν πολλά μικρά και μεγάλα κτίρια;
- Πού ζουν και κυκλοφορούν περισσότεροι άνθρωποι;
- Πού πάνε περισσότεροι άνθρωποι για διάφορες δουλειές, στο χωριό ή στην πόλη;
  Για ποιες δουλειές πάνε οι άνθρωποι του χωριού στην πόλη;
  Για ποιες δουλειές πάνε οι άνθρωποι της πόλης στο χωριό;
- Πόσοι δρόμοι οδηγούν σε ένα χωριό και πόσοι σε μια μεγάλη πόλη;

❺ Πώς μετακινούνται οι άνθρωποι για να πάνε από το χωριό στην πόλη;

Γαϊδούρι

Φορτηγό

Κάρο

Ποδήλατο

Λεωφορείο

Μηχανή

Αυτοκίνητο

Αεροπλάνο

Τρένο

Πλοίο/Καράβι

- Ποια είναι τα μέσα συγκοινωνίας;
- Πώς μεταφέρονται τα προϊόντα στο παζάρι, στα μαγαζιά ή στην αγορά; Ποια είναι τα μέσα μεταφοράς προϊόντων;
- Ποια μέσα συγκοινωνίας έχετε χρησιμοποιήσει; Πού πήγατε; Πότε; Περιγράψτε τις εντυπώσεις σας.
- Ποιο μέσο συγκοινωνίας σας αρέσει περισσότερο; Γιατί; Με ποιο μέσο θέλετε να ταξιδέψετε; Γιατί; Πού θέλετε να πάτε;
- Διαλέξτε ένα μέσο συγκοινωνίας και ένα μέσο μεταφοράς προϊόντων και ζωγραφίστε τα.

❻ Έχετε πάει σε σταθμό λεωφορείων, σε σιδηροδρομικό σταθμό (σταθμό τρένων), σε λιμάνι, ή αεροδρόμιο; Σε ποιο;

- Υπάρχει σταθμός λεωφορείων, σιδηροδρομικός σταθμός, λιμάνι ή αεροδρόμιο στην περιοχή σας;
  Υπάρχουν μεγάλοι δρόμοι ή σιδηροδρομικές γραμμές;
  Περιγράψτε τις φωτογραφίες.

Σιδηροδρομικός σταθμός

Σταθμός λεωφορείων

Λιμάνι

Αεροδρόμιο

- Περιγράψτε τις φωτογραφίες.
- Μαζέψτε πληροφορίες συζητώντας με τους δασκάλους και τις δασκάλες σας, με τους γονείς, άλλους συγγενείς και γνωστούς σας.
- Φέρτε στην τάξη φωτογραφίες και εικόνες από περιοδικά και εφημερίδες.
- Ζωγραφίστε ένα σταθμό λεωφορείων, ένα σιδηροδρομικό σταθμό, ένα λιμάνι ή ένα αεροδρόμιο.

- Βρείτε στο χάρτη της Θράκης τους μεγάλους δρόμους, τη διαδρομή των τρένων, τα λιμάνια και τα αεροδρόμια. Πού βρίσκεται η πόλη ή το χωριό σας;

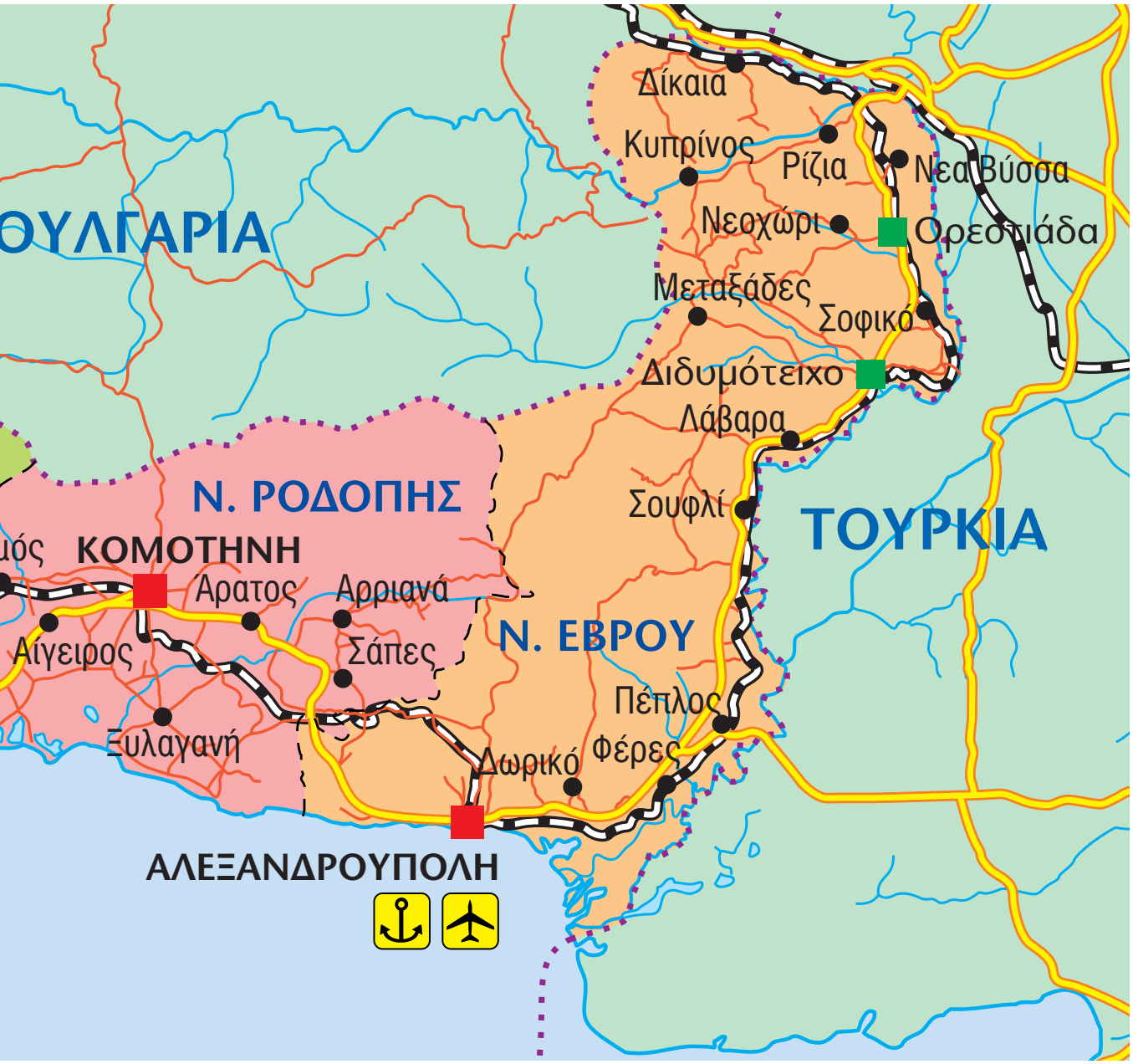

- Υπάρχει σταθμός τρένου στο χωριό ή στην πόλη σας; Ποιος είναι ο πιο κοντινός σταθμός; Πώς θα πάτε ως εκεί;
- Ποια μέσα συγκοινωνίας μπορείτε να χρησιμοποιήσετε για να πάτε στην Αλεξανδρούπολη, στην Κομοτηνή, στην Ξάνθη ή όπου αλλού θέλετε;

❼ Ποια μαγαζιά υπάρχουν στα χωριά και στις γειτονιές; Γιατί;
Γιατί μερικά μικρά χωριά δεν έχουν μαγαζιά ή έχουν μόνο λίγα;
Γιατί υπάρχουν περισσότερα μαγαζιά στις πόλεις;
Πότε γίνεται το παζάρι; Πότε είναι ανοιχτά τα μαγαζιά του χωριού ή της γειτονιάς και πότε η κεντρική αγορά της πόλης;
Τι ψωνίζουμε συνήθως στο παζάρι, τι στα μαγαζιά του χωριού ή της γειτονιάς και τι στην κεντρική αγορά της πόλης;
Πού γίνεται συνήθως το παζάρι; Πού βρίσκονται τα μικρά μαγαζιά;
Πού βρίσκεται η κεντρική αγορά;
Συνήθως το παζάρι γίνεται σε ένα μεγάλο χώρο της πόλης. Γιατί;

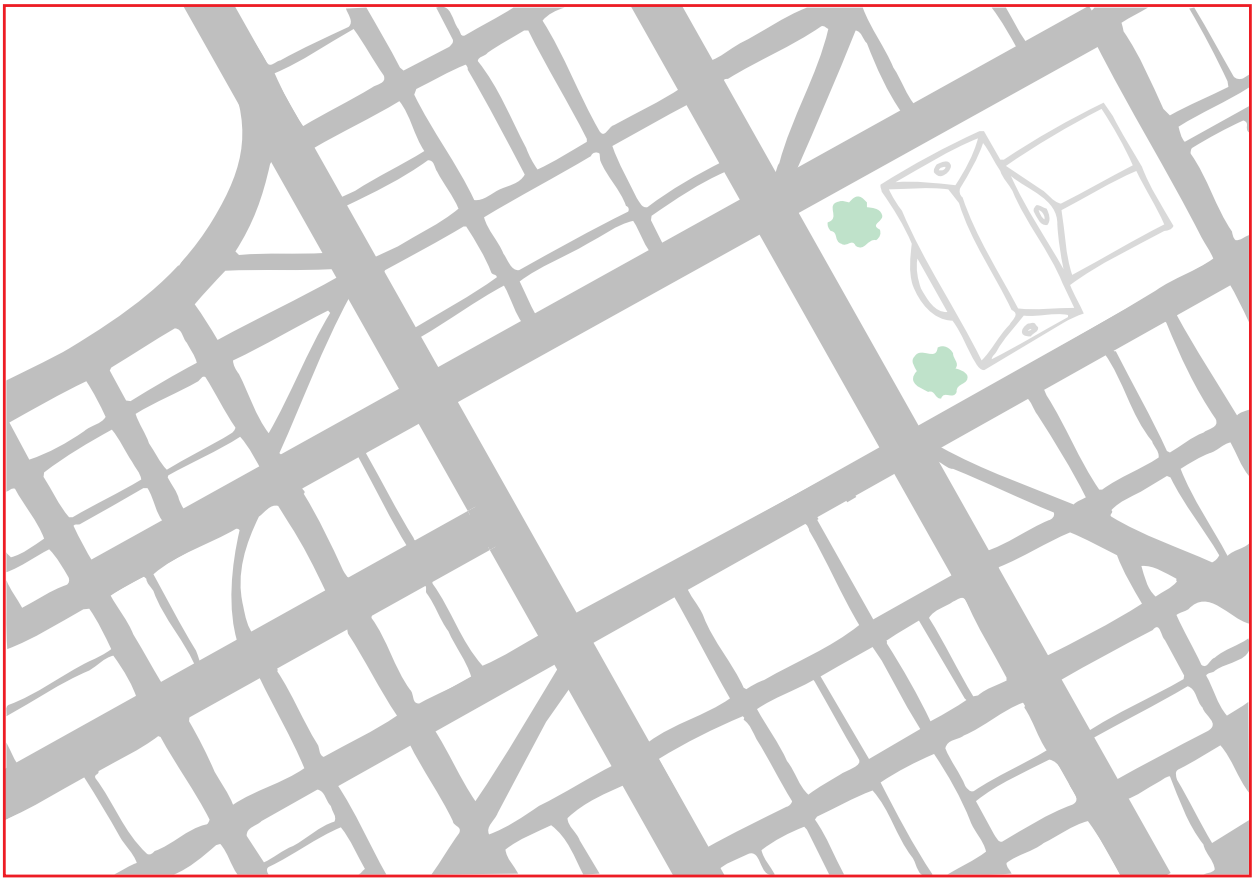

- Βάλτε στο χάρτη αυτής της πόλης την κεντρική αγορά και διάφορα μικρά μαγαζιά. Πού θα βάλετε το χώρο του παζαριού; (Χρησιμοποιήστε διάφορα χρώματα.)

Το παιχνίδι του Λαβυρίνθου

Στο μεγαλύτερο νησί
της Ελλάδας, στην Κρήτη,
ζούσε πολύ παλιά
ένας δυνατός και πλούσιος
βασιλιάς, ο Μίνωας.
Ο Μίνωας είχε
ένα πολύ μεγάλο ανάκτορο,
με πολλά κτίρια, δωμάτια,
αποθήκες και εργαστήρια,
με πολλούς δρόμους,
διαδρόμους και αυλές.
Το ανάκτορο αυτό
έμοιαζε με μεγάλη πόλη.
Ήταν σωστός λαβύρινθος.

Ένας μύθος λέει
ότι στο λαβύρινθο
ζούσε ο Μινώταυρος.
Ο Μινώταυρος
ήταν μισός ταύρος
και μισός άνθρωπος.

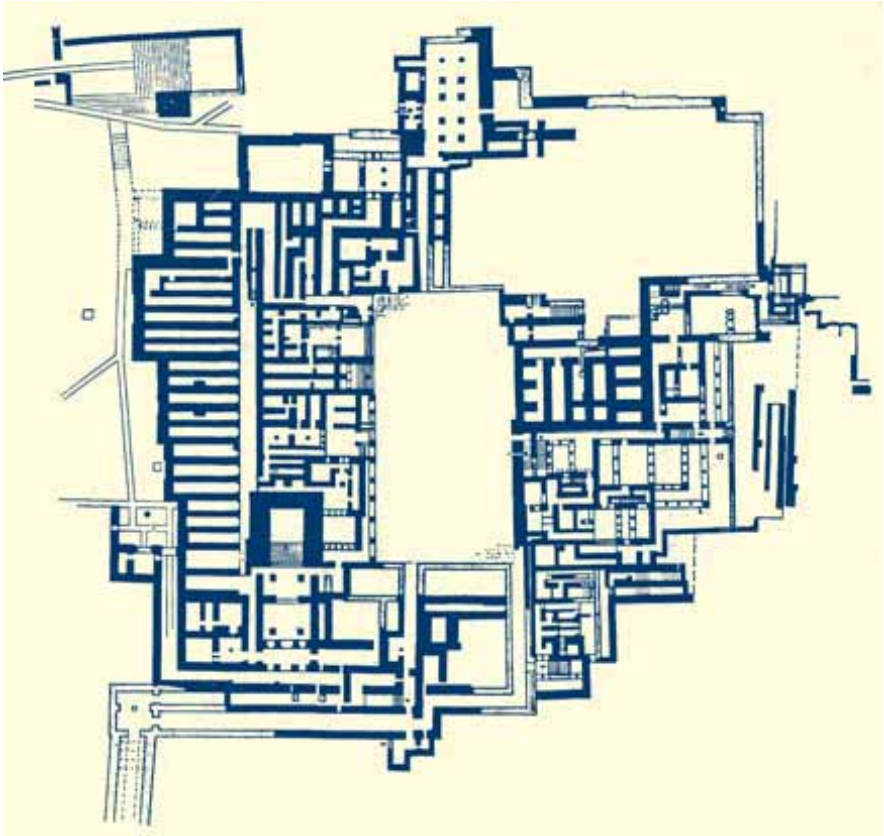

Κάτοψη του ανακτόρου του Μίνωα.
Έχει σχεδιαστεί όπως θα το βλέπαμε
από ένα αεροπλάνο, από ψηλά.

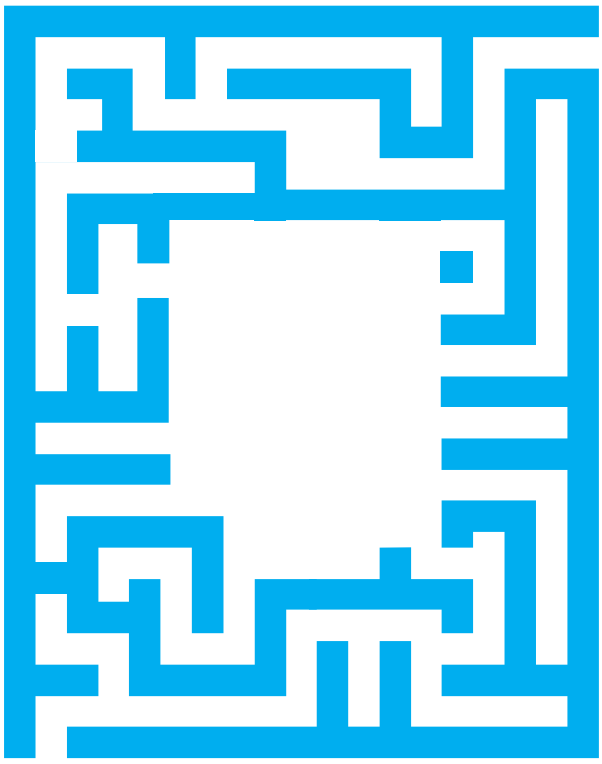

Φανταστείτε το Μινώταυρο
και ζωγραφίστε τον
στο άσπρο σημείο του λαβυρίνθου.

Μετά, προσπαθήστε
να τον φτάσετε
ξεκινώντας από την είσοδο
του λαβυρίνθου.

Ποιες διαδρομές μπορείτε
να ακολουθήσετε;

Ποια είναι η πιο σύντομη;

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

❶ *Ζωγραφίστε το χωριό σας, την πόλη, τη συνοικία ή τη γειτονιά σας.*
❷ *Χωριστείτε σε τρεις ομάδες και ζωγραφίστε μικρά μαγαζιά, την κεντρική αγορά μιας πόλης και ένα παζάρι. Τοποθετήστε τις ζωγραφιές σε έναν τοίχο της τάξης σας.*

❸ Σταθείτε λίγο στην αυλή του σχολείου ή στο παράθυρο του σπιτιού σας. Σημειώστε ποια μέσα συγκοινωνίας και ποια μέσα μεταφοράς προϊόντων είδατε. Κάντε το ίδιο όταν πηγαίνετε από το σπίτι στο σχολείο.
Συζητήστε στην τάξη τις παρατηρήσεις σας. Πού μπορούμε να δούμε πολλά μέσα συγκοινωνίας ή μεταφοράς προϊόντων;

❹ Αν μπορείτε, επισκεφτείτε
ένα σιδηροδρομικό σταθμό, ένα σταθμό
λεωφορείων, ένα λιμάνι ή ένα αεροδρόμιο.
Έχει πολύ θόρυβο;
Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι; Τι κάνουν;
Πώς ξεκινούν και πώς σταματούν τα τρένα;
Πώς παρκάρουν τα λεωφορεία;
Πώς απογειώνονται και πώς προσγειώνονται
τα αεροπλάνα;
Πώς σαλπάρουν, πώς σηκώνουν τις άγκυρες
και πώς αράζουν τα πλοία;

❺ *Δείτε το χάρτη της Ελλάδας.*
Πού είναι η Θράκη;
Η Θράκη βρίσκεται στο βορρά.
Μπορείτε να βρείτε την Κρήτη;
Η Κρήτη βρίσκεται στο νότο.
Πώς θα πάτε στην Κρήτη
από την πόλη ή το χωριό σας;
Ποια μέσα συγκοινωνίας
θα χρησιμοποιήσετε;
Από ποιους σταθμούς, λιμάνια
ή αεροδρόμια θα περάσετε;
Πού και πώς θα βγάλετε
τα εισιτήριά σας;

❻ *Ζωγραφίστε*
διάφορα μέσα συγκοινωνίας
και μεταφοράς προϊόντων
και γράψτε το όνομα
του καθενός.

Κείμενα

Το μέτρημα

Κάποτε ο Χότζας γυρνούσε από το μύλο καβάλα στο γάιδαρό του.
Πίσω του ακολουθούσαν άλλα εννέα γαϊδούρια φορτωμένα στάρι.
Όταν ο Χότζας ήταν καβάλα και μετρούσε τα γαϊδούρια,
τα έβρισκε εννέα. Όταν κατέβαινε κάτω και τα μετρούσε,
τα γαϊδούρια ήταν δέκα. Του φάνηκε περίεργο.
Δεν μπορούσε να καταλάβει τι συμβαίνει.
Οι χωρικοί τον έβλεπαν να μετράει και πάλι να μετράει
τα γαϊδούρια και του έλυσαν την απορία:
Όταν ήταν καβάλα δεν μετρούσε το γάιδαρό του.

Διασκευή από το βιβλίο των Σ. Δημητρακόπουλου και Α. Κυριτσόπουλου, ***Ναστραδίν Χότζας***. Εκδόσεις Κέδρος, 1980.

ΔΡΑΜΑ - ΞΑΝΘΗ - ΔΡΑΜΑ

Ο υδροβιότοπος του Νέστου
είναι μοναδικός στην Ευρώπη.
Είναι προστατευόμενη περιοχή.

Κάθε σαββατοκύριακο,
ένα ειδικό τουριστικό τρένο
τον διασχίζει.

Το τρένο αυτό κάνει τη διαδρομή Δράμα-Ξάνθη-Δράμα.

Ο ταξιδιώτης μπορεί να κατέβει σε πολλά σημεία της διαδρομής.
Μπορεί να φτάσει στην Ξάνθη, να σταματήσει κατά την επιστροφή
στα Λιβερά, να περπατήσει από τους Τοξότες στα Λιβερά.
Ό,τι και να επιλέξει κανείς, ένα είναι το σίγουρο:
θα χαρεί τον ποταμό Νέστο, και τη φύση γύρω του.

Το τρένο είναι το μοναδικό μέσο για να διασχίσουμε
την περιοχή αυτή.

Από έντυπο του ΟΣΕ

Πότε γίνεται το παζάρι;

❶ Το παζάρι κάθε περιοχής γίνεται την ίδια ημέρα κάθε εβδομάδας. Γιατί; Ποιες είναι οι ημέρες της εβδομάδας;

❷ Το παζάρι αρχίζει νωρίς το πρωί και τελειώνει αργά το μεσημέρι.

- Τι κάνετε εσείς κάθε πρωί; Τι ώρα ξυπνάτε;
  Τι ώρα πάτε στο σχολείο; Τι ώρα κάνετε διάλειμμα;
  Τι κάνετε το μεσημέρι; Τι ώρα τρώτε;
  Τι κάνετε το απόγευμα; Τι ώρα κοιμάστε το βράδυ;
- Πώς ξέρουμε πότε είναι πρωί, μεσημέρι, απόγευμα ή βράδυ;
  Πότε έχει περισσότερο φως; Πότε έχει σκοτάδι;
  Πού βρίσκεται ο ήλιος το πρωί, το μεσημέρι και το απόγευμα.
  Πού είναι η ανατολή και πού η δύση;
  Ξέρετε πού βρίσκεται ο ήλιος τη νύχτα;

❸ Πώς μετράμε τις ώρες;
Πόσες ώρες έχει το ρολόι;
Πόσες ώρες έχει η κάθε μέρα;
Τι ώρα είναι τώρα;
Τι ώρα δείχνουν τα ρολόγια της εικόνας;

❹ Το παζάρι δεν είναι ίδιο όλο το χρόνο.
Αλλάζει με τις εποχές.
Ποιες είναι οι τέσσερις εποχές του χρόνου;

Ποιες διαφορές παρατηρείτε στις εποχές σε αυτές τις παιδικές ζωγραφιές;

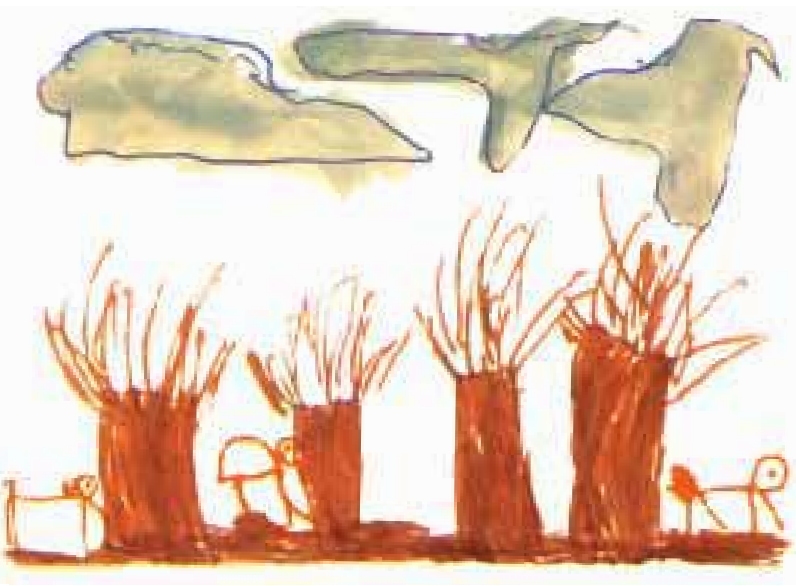

- Πώς ντύνεστε και πώς αισθάνεστε κάθε εποχή;
Ποια εποχή σας αρέσει περισσότερο; Γιατί;

- Ρωτήστε τους γονείς σας τι εργασίες, τι δουλειές, κάνουν κάθε εποχή.
  Πόσο εξαρτάται η δουλειά και η ζωή μας από τις εποχές του έτους;
- Πόσες εποχές έχει ένα έτος, ένας χρόνος;
  Πόσος καιρός περνά από το φθινόπωρο ως το επόμενο, το άλλο φθινόπωρο;
- Πώς είναι η περιοχή σας κάθε εποχή;
  Ποιες διαφορές παρατηρείτε;
- Ποιους καρπούς μας δίνει η γη κάθε εποχή;
  Πώς αλλάζει η φύση (τα βουνά, οι πεδιάδες, η θάλασσα, οι λίμνες, τα ποτάμια, τα φυτά, τα ζώα και οι άνθρωποι) κάθε εποχή;
- Πότε είναι η μέρα μεγαλύτερη από τη νύχτα;
  Πότε είναι η νύχτα μεγαλύτερη από τη μέρα; Πότε η μέρα και η νύχτα έχουν περίπου την ίδια διάρκεια, τις ίδιες ώρες;

- Ποια χρώματα ταιριάζουν σε κάθε εποχή; Ποια χρώματα ταιριάζουν στο πρωί, στο μεσημέρι, στο απόγευμα και στο βράδυ;

❺ Τι θα πάθαινε ένα φυτό αν το αφήνατε σε ένα σκοτεινό χώρο χωρίς να το ποτίζετε για μια βδομάδα;
Τι θα κάνατε για να το βοηθήσετε να αναπτυχθεί;
Πόσο σημαντικά είναι για τη ζωή το φως του ήλιου και το νερό;

Οι άνθρωποι που ζούσαν στην πόλη Μπαμ του Ιράν εγκατέλειψαν, άφησαν τα σπίτια και την πόλη τους πριν 150 χρόνια περίπου, γιατί στέρεψαν τα πηγάδια και δεν είχαν νερό.

- Το φώς του ήλιου και το νερό είναι απαραίτητα για τη ζωή των φυτών, των ζώων και των ανθρώπων. Γι' αυτό οι άνθρωποι από πολύ παλιά έφτιαχναν τους οικισμούς τους σε μέρη με άφθονο νερό.

- Ρωτήστε από πού παίρνει νερό το χωριό ή η πόλη σας. Έχετε νερό στο σπίτι σας; Πώς φτάνει το νερό στο σπίτι σας; Ποιοι φροντίζουν γι' αυτό;

❻ Πολύ παλιά οι άνθρωποι δεν ήξεραν πώς να διατηρούν τα τρόφιμα για πολύ χρόνο.
Πώς γίνεται η διατήρηση των τροφίμων στην εποχή μας;
Στο σπίτι σας, πώς διατηρείτε τις τροφές: φρούτα, ψάρια, γάλα, τυρί, κρέας, λαχανικά, όσπρια, δημητριακά, αλεύρι, ψωμί, λάδι;
Ποια από αυτά διατηρούνται για πολύ χρόνο χωρίς μεγάλη φροντίδα;

- Πολύ παλιά, όταν οι άνθρωποι άρχισαν να καλλιεργούν τη γη, καλλιεργούσαν κυρίως δημητριακά και όσπρια. Γιατί;

Περίπου 3.000 χρόνια πριν, οι άνθρωποι στην Αίγυπτο συνήθιζαν να βάζουν μέσα στις πυραμίδες, σπόρους σταριού.
Τις πυραμίδες τις έχτιζαν για την ταφή των βασιλιάδων τους, των Φαραώ.
Πριν λίγα χρόνια, οι αρχαιολόγοι βρήκαν σπόρους σταριού μέσα στις πυραμίδες.
Τους μελέτησαν με προσοχή, τους φύτεψαν και φύτρωσε στάρι από σπόρους που διατηρήθηκαν περισσότερο από 3.000 χρόνια.

Οι πυραμίδες είναι μεγάλα πέτρινα οικοδομήματα. Εκεί έθαβαν οι Αιγύπτιοι τους βασιλιάδες τους, τους Φαραώ.

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

❶ Φτιάξτε όλοι μαζί στην τάξη ένα μεγάλο ανάγλυφο τοπίο με βουνά, πεδιάδες, ποτάμια, λίμνες, θάλασσα. Θα χρειαστείτε ένα μεγάλο σκληρό χαρτόνι ή ξύλο και διάφορα υλικά: πλαστελίνη, χαρτιά, χώμα, πέτρες, φύλλα, κλαράκια, κουτιά... Κάθε μέρα συμπληρώνετε κάτι στο τοπίο αυτό. Φτιάξτε σπίτια, ανθρώπους, ζώα, φυτά, μέσα συγκοινωνίας...

❷ *Χωρίστε ένα χαρτί σε τέσσερα μέρη και ζωγραφίστε τον εαυτό σας και τους φίλους σας στις τέσσερις εποχές.*

❸ Ψάξτε για σπόρους, βολβούς και κουκούτσια και φυτέψτε τα στην αυλή του σχολείου ή σε γλάστρες στην τάξη. Φυτέψτε φακή, φασόλια, θυμάρι, βασιλικό, δυόσμο, σέλινο. Φυτέψτε καπνό, βαμβάκι, μια ελιά ή ό,τι άλλο θέλετε. Κρατήστε ημερολόγιο: πώς μεγαλώνουν, ποια εποχή ανθοφορούν (βγάζουν άνθη, λουλούδια), ποια εποχή καρποφορούν (βγάζουν καρπούς) τα φυτά που φυτέψατε; Βγάζουν όλα καρπούς; Μεγαλώνουν όλα το ίδιο γρήγορα, με τον ίδιο ρυθμό; Την ίδια εποχή; Ζουν όλα τον ίδιο χρόνο;

4 Φανταστείτε ότι τα παιδιά της τάξης βρίσκεστε σε ένα ερημικό νησί. Τι θα κάνετε; Θα μείνετε όλοι μαζί ή ο καθένας μόνος; Ποιες θα είναι οι βασικές ανάγκες σας; Πού θα μένετε; Τι θα τρώτε; Τι θα κάνει ο καθένας; Τι θα σας λείπει περισσότερο; Πώς θα παίρνετε αποφάσεις;

5 Βοηθήστε στη σπορά, στη συγκομιδή και στη φροντίδα ενός φυτού.

6 Συγκεντρώστε πληροφορίες για τις ασχολίες και τα επαγγέλματα των ανθρώπων της περιοχής σας και συζητήστε τα. Φτιάξετε στην τάξη ένα ερωτηματολόγιο. Με αυτό θα πάρετε συνέντευξη από τους συγγενείς σας. Τι δουλειές κάνουν κάθε μέρα; Τι δουλειές κάνουν κάθε εποχή; Γιατί εργάζονται; Πού εργάζονται; Έχουν όλοι δουλειά;

Κείμενα

Ο ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Κάθε πρωί όπου ξυπνώ
τρέχω στην πόρτα και κοιτώ

Τρίτη Κυριακή Δευτέρα
κι άλλη μια χαμένη μέρα

Πάνε κι έρχονται ολοένα
τα βαπόρια και τα τρένα

—Ταχυδρόμε, ανάθεμά σε
μόνο εμένα δε θυμάσαι

Πιάνει ο κόσμος περιστέρια
κι εγώ μένω μ' άδεια χέρια

—Γράμμα τέτοιο δε λαβαίνεις
άδικα μην περιμένεις

Δεν σου το 'χουνε γραμμένο
κι αν σου το 'χουν πάει αλλού

Άλλος μένει εκεί που μένεις
και το δίνουνε αυτουνού

Ίσως να 'ναι και σταλμένο
σ' άνθρωπο του φεγγαριού

Ή και παραπεταμένο
σε μιαν άκρη τ' ουρανού.

Οδυσσέας Ελύτης

Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ

Όταν στην Ελλάδα
είναι δώδεκα η ώρα,
τα ρολόγια άλλη ώρα
δείχνουν σ' άλλη χώρα.

Άλλη ώρα έχουν οι Ρώσοι
κι άλλη οι Αμερικάνοι,
άλλα πράματα ο ένας
κι άλλα ο άλλος τότε κάνει.

Άλλα κάνουν οι Ασιάτες,
άλλα κάνουν οι Αφρικάνοι,
άλλα πράματα ο ένας
κι άλλα ο άλλος τότε κάνει.

Όταν στη Ελλάδα
είναι δώδεκα η ώρα,
τα ρολόγια άλλη ώρα
δείχνουν σ' άλλη χώρα.

Γιώργος Μενέλαος Μαρίνος

Το ποίημα **Ο ταχυδρόμος** είναι του Οδυσσέα Ελύτη, από το βιβλίο ***Διαλέγω και Διαβάζω*** (σ. 20-21), ανθολόγηση-επιμέλεια Ελένη Ζήκου-Βάρφη, εικονογράφηση Έλλη Τρίμη, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη, Θεσσαλονίκη 1995. Από το ίδιο βιβλίο είναι το ποίημα του Γιώργου Μενέλαου Μαρίνου, **Ο τόπος μου** (σ. 21-22).

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑΣ

Πολλοί λαοί, σε διάφορα μέρη της γης, έχουν λατρέψει τη γη σαν θεά και έχουν φτιάξει μύθους γι' αυτήν. Για τους αρχαίους Έλληνες η Δήμητρα ήταν η θεά της γης και της γεωργίας.

Η θεά αυτή είχε μια κόρη, την Περσεφόνη και την αγαπούσε πολύ. Κάποτε, όμως, ο Πλούτωνας, ο θεός του Άδη, του κάτω κόσμου, έκλεψε την όμορφη Περσεφόνη. Την πήρε μαζί του στα σκοτεινά βάθη της γης, για να την παντρευτεί.

Η Δήμητρα δεν ήξερε πού ήταν η κόρη της. Έψαχνε παντού για να τη βρει. Όταν έμαθε τι είχε συμβεί, πήγε στο Δία, τον πατέρα όλων των θεών, και τον παρακάλεσε να τη βοηθήσει να πάρει την κόρη της πίσω. Ο Δίας και οι άλλοι θεοί τη λυπήθηκαν. Όμως δεν μπορούσαν να πείσουν τον Πλούτωνα να δώσει πίσω την Περσεφόνη στη μητέρα της, γιατί κι αυτός την αγαπούσε πολύ.

Τότε οι θεοί αποφάσισαν να ζει η Περσεφόνη το μισό χρόνο στο σκοτεινό χώρο του Άδη, μαζί με τον Πλούτωνα, και τον άλλο μισό μαζί με τη μητέρα της πάνω στη γη. Έτσι και οι σπόροι του σταριού φυτεύονται μέσα στο χώμα το φθινόπωρο και παραμένουν κρυμμένοι στη γη το χειμώνα, για να βλαστήσουν την άνοιξη και να δώσουν τον πολύτιμο καρπό, το στάρι, το καλοκαίρι.

Η Δήμητρα και η Περσεφόνη έδωσαν ένα στάχυ σε ένα νεαρό αγόρι, τον Τριπτόλεμο, για να μάθει στους ανθρώπους την καλλιέργεια του σταριού. Από τότε οι άνθρωποι αγάπησαν πολύ τη Δήμητρα, γιατί με το στάρι μπορούσαν να φτιάχνουν ψωμί. Τη λάτρευαν, λοιπόν, σαν τη μάνα γη, γιατί χάρισε στους ανθρώπους την τροφή. Πιο πολύ από όλους, όμως, την αγαπούσαν οι αγρότες και κυρίως οι γεωργοί.

Εσείς πώς φαντάζεστε τη Δήμητρα και την κόρη της, την Περσεφόνη; Ζωγραφίστε τες. Ποιοι ήταν οι 12 θεοί του Ολύμπου;

Πώς γίνεται το παζάρι;

❶ Οι άνθρωποι πάνε στο παζάρι
για να πουλήσουν τα προϊόντα τους (πωλητές)
ή να αγοράσουν προϊόντα (αγοραστές ή καταναλωτές).

• Τι προϊόντα πουλάνε οι πωλητές
στη φωτογραφία αυτή από το παζάρι
της Κομοτηνής; Τι αγοράζουν
οι καταναλωτές, οι πελάτες;

❷ Περιγράψτε τι κάνουν τα παιδιά.
Έχετε δώσει σε άλλο παιδί
κάτι δικό σας (μια μπάλα
ή ένα μήλο, για παράδειγμα)
για να σας δώσει εκείνο
κάτι δικό του;

- Έτσι άρχισε το εμπόριο πολύ παλιά με την ανταλλαγή των προϊόντων. Ομάδες ανθρώπων που είχαν, παρήγαν, ή έφτιαχναν κάποια προϊόντα άρχισαν να τα ανταλλάσσουν. Έδιναν όσα τους περίσσευαν για άλλα που χρειάζονταν αλλά δεν μπορούσαν εύκολα οι ίδιοι να τα βρούν, να τα παράγουν ή να τα φτιάξουν.
- Κάποιοι άνθρωποι μπορούσαν να παράγουν πολύ γάλα και να φτιάχνουν μάλλινα υφάσματα.
  Κάποιοι άλλοι είχαν πολλά ψάρια και έφτιαχναν καλάθια, δεν μπορούσαν, όμως, να παράγουν πολύ γάλα ή να φτιάχνουν μάλλινα υφάσματα. Γιατί;
  Πού ζούσε η πρώτη ομάδα και πού η δεύτερη;

- Τι προϊόντα παράγονται στην περιοχή σας;
  Ποια προϊόντα δεν παράγονται στην περιοχή σας κι έρχονται από αλλού; Μαζέψτε πληροφορίες για την προέλευση διάφορων προϊόντων. Από πού έρχονται; Πού παράγονται;

❸ Όλα τα προϊόντα δεν παράγονται την ίδια εποχή και στον ίδιο τόπο. Οι άνθρωποι από πολύ παλιά, σε διάφορα μέρη της γης, έφτιαξαν χρήματα για να εμπορεύονται, να πουλούν και να αγοράζουν διάφορα προϊόντα εύκολα.

- Στην αρχή χρησιμοποίησαν για χρήματα διάφορα αντικείμενα ή τροφές που διατηρούνται με το πέρασμα του χρόνου: κοχύλια, χάντρες, δέρματα, σακιά με στάρι.

Αργότερα έφτιαξαν νομίσματα από μέταλλο.

Τα νομίσματα κάθε εποχής είναι διαφορετικά.

Επίσης τα νομίσματα
κάθε χώρας διαφέρουν
από τα νομίσματα
των άλλων χωρών.

❹ Κάθε χώρα έχει τα δικά της χρήματα, τα δικά της νομίσματα. Το νόμισμα της Ελλάδας είναι η δραχμή. Ποια νομίσματα από μέταλλο και ποια χαρτονομίσματα (νομίσματα από χαρτί) χρησιμοποιούμε στην Ελλάδα;

Αξία	**Νομίσματα** (από μέταλλο)	**Χαρτονομίσματα** (από χαρτί)
1 δραχμή	δραχμή	
5 »	τάλιρο	
10 »	δεκάριο	
20 »	εικοσάριο	
50 »	πενηντάριο	
100 »	κατοστάριο	κατοστάριο
200 »		διακοσάρι
500 »		πεντακοσάριο
1000 »		χιλιάριο
5000 »		πεντοχίλιαρο
10000 »		δεκαχίλιαρο

- Φτιάξτε κι εσείς με πηλό, πλαστελίνη ή χαρτί τα ελληνικά νομίσματα και χαρτονομίσματα. Προσπαθήστε να τα ζωγραφίσετε με τα πραγματικά χρώματά τους.
  Χαράξτε ή γράψτε το όνομά τους και την αξία τους.
  Πόσες δραχμές αξίζει το καθένα;

Ενδεικτικές Ασκήσεις

- Τι μπορείτε να αγοράσετε με κάθε νόμισμα;
- Ρωτήστε τους δικούς σας και λογαριάστε πόσα χρήματα κοστίζει, πόσες δραχμές πρέπει να δώσετε για ένα μολύβι, ένα καρβέλι ψωμί, ένα ζευγάρι παπούτσια, ένα αυτοκίνητο.
  Πόσο κοστίζει να διορθωθεί ένα χαλασμένο ρολόι;
- Τι νομίσματα και χαρτονομίσματα πρέπει να δώσετε για ένα βιβλίο με κόστος 2.375 δρχ.
  Πόσα ρέστα θα πάρετε άν δώσετε ένα πεντοχίλιαρο;

❺ Τι κάνουν οι άνθρωποι στο παζάρι για να μαζέψουν κόσμο και να πουλήσουν τα προϊόντα τους;

- Με ποιους άλλους τρόπους διαφημίζονται τα προϊόντα;
  Πού έχετε δει ή ακούσει διαφημίσεις;
- Φέρτε στην τάξη όσες διαφημίσεις μπορείτε να βρείτε.
  Συζητήστε για τη διαφήμιση. Σας αρέσουν οι διαφημίσεις;
  Γιατί; Ποια διαφήμιση σας αρέσει περισσότερο;
  Για ποιο σκοπό υπάρχουν οι διαφημίσεις;
  Ποιοι κερδίζουν από τις διαφημίσεις;
  Είναι η ζωή μας όπως την παρουσιάζουν οι διαφημίσεις;

- Αγοράζετε αυτά που διαφημίζουν; Τα χρειάζεστε;
- Πριν αγοράσετε κάτι, προσέχετε την ποιότητα και την τιμή του; Τι άλλο προσέχετε;
- Σας αρέσει να παζαρεύετε τις τιμές; Πολλοί θεωρούν το παζάρεμα το πιο ωραίο πράγμα στο παζάρι. Οι πωλητές προσπαθούν να πουλήσουν τα προϊόντα τους όσο γίνεται πιο ακριβά και οι πελάτες να τα αγοράσουν όσο γίνεται πιο φτηνά. Τα τελευταία χρόνια, όμως, το παζάρεμα λιγοστεύει. Αλλάζουν οι συνήθειες και οι κανόνες της αγοράς.

❻ Πώς πουλιούνται τα διάφορα προϊόντα;

- Ποια προϊόντα πουλιούνται με το κομμάτι, ένα ένα;
  Ποια προϊόντα πουλιούνται με το ζευγάρι, δύο δύο;
  Ποια προϊόντα πουλιούνται ανάλογα με το βάρος τους, με το πόσο βαριά είναι;
  Ποια προϊόντα πουλιούνται ανάλογα με το μήκος τους, με το πόσο μακριά είναι;

❼ Για να μετρήσουμε το βάρος χρησιμοποιούμε τη ζυγαριά.

Μονάδα μέτρησης του βάρους είναι το κιλό.
1 κιλό έχει 1.000 γραμμάρια.
2 κιλά έχουν 2.000 γραμμάρια.
3 κιλά έχουν 3.000 γραμμάρια.
Το μισό κιλό έχει 500 γραμμάρια.

- Πάρτε δύο αντικείμενα στα χέρια σας. Ποιο είναι το πιο βαρύ;
- Τι είναι πιο βαρύ ένα κιλό μπαμπάκι ή ένα κιλό σίδερο;
- Ένα χάρτινο κουτί ή ένα σφυρί;

❽ Για να μετρήσουμε το μήκος χρησιμοποιούμε το μέτρο.

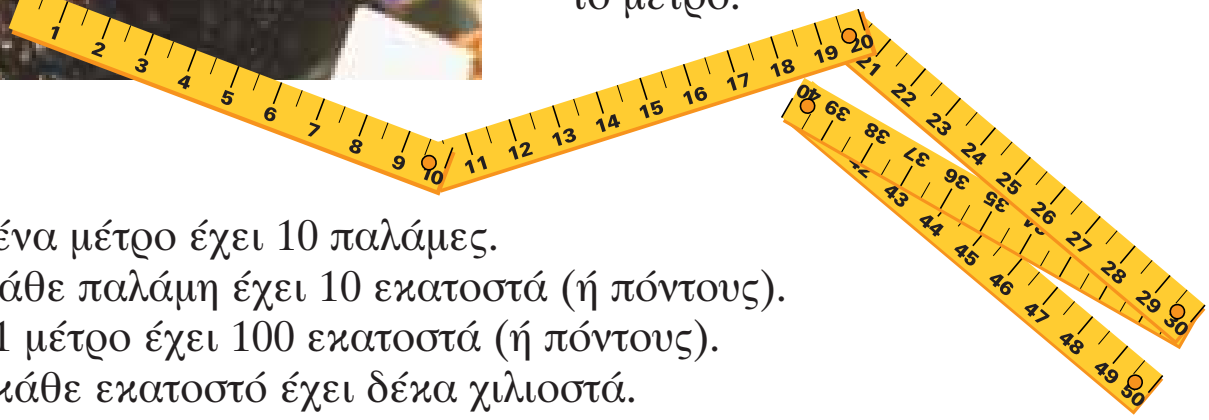

Το ένα μέτρο έχει 10 παλάμες.
Η κάθε παλάμη έχει 10 εκατοστά (ή πόντους).
Το 1 μέτρο έχει 100 εκατοστά (ή πόντους).
Το κάθε εκατοστό έχει δέκα χιλιοστά.
Πόσα χιλιοστά έχει μία παλάμη; Πόσα χιλιοστά έχει ένα μέτρο;

Φτιάξτε ένα μέτρο με χαρτόνι.
Κόψτε 10 κομμάτια, με μήκος 10 εκατοστά το καθένα.
Ενώστε τα κομμάτια με διπλόκαρφα, όπως στην παραπάνω εικόνα.
Σημειώστε με μολύβι τα εκατοστά από το πρώτο μέχρι το εκατοστό.

Ενδεικτικές Ασκήσεις

- Μετρήστε τις διαστάσεις –το μήκος, το πλάτος, το ύψος– της τάξης σας, των θρανίων, της πόρτας.
- Πόσο ύψος έχει το κάθε παιδί της τάξης; Όταν πάτε στο σπίτι σας, μετρήστε το ύψος σας. Βγάλτε τα παπούτσια σας και σταθείτε με τεντωμένα πόδια και ίσια πλάτη κοντά σε έναν τοίχο. Κάποιος πρέπει να σας βοηθήσει και να σημειώσει με ένα μολύβι στον τοίχο το ψηλότερο μέρος του κεφαλιού σας. Μετρήστε με το μέτρο σας την απόσταση από το πάτωμα ως το σημάδι. Γράψτε δίπλα στο σημάδι το ύψος σας (μέτρα και εκατοστά). Κάντε την ίδια μέτρηση κάθε εξάμηνο, κάθε έξι μήνες, για να δείτε πόσο ψηλώσατε.
- Το ύψος αυτού του παιδιού ήταν 98 εκατοστά στις 5.4.1998. Το ύψος αυτού του παιδιού ήταν 1 μέτρο και 2 εκατοστά στις 5.10.1998. Πόσο ψήλωσε το παιδί σε αυτούς τους μήνες; Πόσοι μήνες πέρασαν από την πρώτη μέτρηση ως τη δεύτερη;

- Μετρήστε διάφορα φυτά στην αυλή του σχολείου σας και φτιάξτε πίνακες αρχίζοντας από το πιο χαμηλό μέχρι το πιο ψηλό. Κάντε το ίδιο με διάφορα αντικείμενα. Μετά από ένα μήνα κάντε ξανά τις ίδιες μετρήσεις. Υπάρχουν αλλαγές στα ύψη; Σε ποιες μετρήσεις βρίσκετε αλλαγές; Πώς μπορείτε να τις εξηγήσετε; Γιατί δεν υπάρχουν διαφορές σε ορισμένες μετρήσεις;

❾ Τη ζωή μας δεν την περνάμε πουλώντας και αγοράζοντας μόνο, ζυγίζοντας, μετρώντας, λογαριάζοντας και παζαρεύοντας. Ανταλλάσσουμε, χαρίζουμε και μοιραζόμαστε διάφορα πράγματα: σκέψεις, ιστορίες, βιβλία και παιχνίδια, παραμύθια, τραγούδια, μουσική και χορούς, χαμόγελα, γέλια και χαρές, όνειρα και ελπίδες. Όλα αυτά μας βοηθούν να γνωριστούμε καλύτερα, να γίνουμε φίλοι, να αγαπήσουμε και να αγαπηθούμε. Όλα αυτά κάνουν τη ζωή μας πιο όμορφη.

- Τι σας αρέσει να κάνετε στον ελεύθερο χρόνο
- Ποιο είναι το αγαπημένο σας παιχνίδι;
- Ποιο είναι το αγαπημένο σας παραμύθι;
- Ποια είναι η πιο ευχάριστη εμπειρία σας;
- Ποια είναι η πιο δυσάρεστη εμπειρία σας;
- Τι φοβάστε περισσότερο;
- Ποια είναι τα όνειρά σας;

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

1. Φέρτε στην τάξη διάφορα παλιά αντικείμενα, κουτιά, κουρέλια, εφημερίδες, περιοδικά και ό,τι άλλο βρείτε. Χωρίστε τα σε κατηγορίες, βάλτε τιμές και φτιάξτε ένα παζάρι. Μοιράστε τα νομίσματα που έχετε φτιάξει. Χωριστείτε σε πωλητές και πωλήτριες, πελάτες και πελάτισσες. Παίξτε το παιχνίδι του παζαριού. Διαφημίστε τα προϊόντα σας, παζαρέψτε τις τιμές, πουλήστε και αγοράστε, κάντε λογαριασμούς. Στο τέλος μαζέψτε τα διάφορα παλιά αντικείμενα, τα χρήματα και όλα τα χαρτιά, για να τα χρησιμοποιήσετε και άλλη φορά. Μην πετάξετε όσα έχουν σκιστεί. Μπορείτε να φτιάξετε πολλά πράγματα:

   α. Κόψτε μερικά χαρτιά με σχέδια σε μικρά κομμάτια και μετά προσπαθήστε να φτιάξετε ξανά τα ίδια σχέδια.

   β. Κόψτε χρωματιστά χαρτιά και κολλήστε τα σε ένα μεγάλο χαρτί με κόλλα. Φτιάξτε με αυτά πολύχρωμες εικόνες.

   γ. Φτιάξτε ένα πολτό με χαρτιά, νερό και λίγο αλεύρι. Προσπαθήστε να πλάσετε, να φτιάξετε ζώα, ανθρώπους ή ό,τι άλλο θέλετε. Μετά ζωγραφίστε τα και στολίστε την τάξη. Φτιάξτε και μικρές κούκλες και παίξτε κουκλοθέατρο.

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

❸ Φτιάξτε
το δικό σας
χαρτονόμισμα.

ΠΡΟΤΕΙΝΌΜΕΝΕς

Δραστηριότητες

❹ Το χαρτί γίνεται από το ξύλο των δένδρων. Σώζουμε πολλά δένδρα όταν χρησιμοποιούμε το ίδιο χαρτί πολλές φορές.
Γι' αυτό συγκεντρώστε στην τάξη άχρηστα χαρτιά. Μαζέψτε πολλά και δώστε τα για ανακύκλωση. Θα χρησιμοποιηθούν πάλι σε εργοστάσια χαρτιού.

❺ Διηγηθείτε μια αστεία προσωπική ιστορία ή το αγαπημένο σας παραμύθι. Ζητήστε από τους δασκάλους και τις δασκάλες σας να σας πουν και αυτοί μια αστεία ιστορία και το αγαπημένο τους παραμύθι.

❻ Μετρήστε πόσα μέτρα είναι η περίμετρος της τάξης σας. Μετρήστε όλες τις πλευρές, χαμηλά στους τοίχους, κοντά στο πάτωμα. Μετρήστε και άλλες τάξεις και βρείτε ποια είναι η μεγαλύτερη και ποια η μικρότερη τάξη. Πόσα μέτρα είναι η περίμετρος του σχολείου σας;

❼ Πηγαίνετε μια βόλτα και μαζέψτε μικρά ξύλα, αγκαθάκια, ξερά φύλα, μικρές πέτρες... Χρησιμοποιήστε ακόμα χαρτί, παλιά υφάσματα, πλαστελίνη και φαντασία και φτιάξτε κατασκευές. Χαρίστε τες σε φίλους και φίλες σας, σε συμμαθητές και συμμαθήτριές σας, στους γονείς σας, στους δασκάλους και στις δασκάλες του σχολείου σας.

8 ***Φτιάξτε ένα βιβλίο με δικά σας κείμενα και ζωγραφιές.***

Πάρτε όλοι ένα φύλλο χαρτί.
Βεβαιωθείτε ότι όλα τα χαρτιά έχουν τις ίδιες διαστάσεις.

Το κάθε παιδί, να γράψει στο χαρτί του μια μικρή ιστορία
–φανταστική ή αληθινή, αστεία ή σοβαρή–
με θέμα «Μια μέρα στο παζάρι».
Μετά φτιάξτε ζωγραφιές για τα κείμενά σας.

Με τα κείμενα και τις ζωγραφιές σας φτιάξτε ένα βιβλίο.

Συγκεντρώστε όλα τα κείμενα με τις ζωγραφιές σας.
Σχεδιάστε ένα εξώφυλλο για το βιβλίο σας και δώστε του έναν τίτλο.
Γράψτε σε μια σελίδα τα ονόματά σας, το όνομα της δασκάλας
ή του δασκάλου σας, το σχολείο σας, και τη χρονολογία.

Βγάλτε αντίγραφα από όλες τις σελίδες. Θα χρειαστείτε
τόσα αντίγραφα όσα είναι τα παιδιά της τάξης.
Υπολογίστε και τους δασκάλους και τις δασκάλες σας.
Βγάλτε ακόμα ένα για τη βιβλιοθήκη του σχολείου.
Συνδέστε τις σελίδες με κόλλα ή με συνδετήρες.
Δώστε στις δασκάλες, στους δασκάλους σας
και στη βιβλιοθήκη του σχολείου από ένα βιβλίο.
Μοιραστείτε τα υπόλοιπα. Να πάρει το κάθε παιδί από ένα.
Δείξτε το βιβλίο σας στους συγγενείς και τους φίλους σας.

Καλό διάβασμα!

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ειδική Γραμματεία Παιδείας Ομογενών & Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΠΑΙΔΩΝ

Επιστημονική υπεύθυνη: Άννα Φραγκουδάκη

ΔΡΑΣΗ 3 – Εκπαιδευτικό υλικό
Επιστημονικός υπεύθυνος: Γεράσιμος Κουζέλης
Ομάδα ειδικών επιστημόνων: Ε. Αβδελά, Λ. Βεντούρα, Ν. Καγκλάρ, Δ. Λαφαζάνη, Δ. Μακρυνιώτη, Ε. Νάκου, Ι. Σολομών, Ν. Τσαφταρίδης, Τ. Χάρη

Συντονισμός: Ειρήνη Νάκου
Σχεδιασμός και κείμενα: Ειρήνη Νάκου
Εικονογράφηση: Κ. Ελευθερίου, Στ. Μπερτάκης, Ε. Νάκου
Γλωσσική επιμέλεια: Δήμητρα Κατή
Διόρθωση: Τίνα Χάρη
Σελιδοποίηση: Κώστας Ελευθερίου
Εκτύπωση: Αλέξανδρος Βρεττάκης